

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 126.

V Ljubljani, v sredo 3. junija 1896.

Letnik XXIV.

Papežovo delo.

Koptiškega patrijarha vikarij Cirillos Makario je že 14 dnij na potu v Soo. Pošilja ga Leon XIII. prosit Menelika, naj izpusti laške vjetnike. Frama-sonska vlada je s svojo nesrečno afrikansko politiko vzela življenje mnogo tisoč mladeničem, spravila v nesrečo brezštevilno družin, denarno skoraj uničila državo. Tu nastopa papež kot angelj miru, kot plemeniti tolažnik in pomočnik. Za trdno smemo upati, da se posreči njegovo delo.

Lahi, ki imajo le količjak poštenja v sebi, so hvaležni sv. Očetu. Vzvišeno delo, ki je neposredno iz njegovega srca, jih osramotuje. Samo Crispijeva druhal bruha v tem slučaju svojo neznačajnost in umazanost na dan trdeč, da s tem zmaguje misel sprave s cerkvijo.

Poslanec Fortis je dejal: „Če se poslanstvo posreči, bodo dejali duhovniki kmetom na deželi: Glejte, država izroča vaše otroke sužnosti, papež jih pa oslobaja“.

Mi sodimo, da tega niti reči ne bo treba. Ljudstvo bo to samo izprevidelo in se bo z gnjusom odvrnilo od tistih, ki so je hoteli odtrgati od cerkve, svoje najboljše dobrotnice.

Novo nevenljivo cvetko si je vplél s svojim najnovejšim delom Leon XIII. v venec svojih zaslug. Nam katoličanom je v bistvu papeštva samo po sebi umljivo, kar je storil. Isto je delal Innocenc III. v svojem zemskem isijaju, — kar dela sedaj vjetnik Leon XIII. A npravna moč sv. Stolice, vseobsezajoča ljubezen Kristusovega namestnika na zemlji, ki se kaže v tem delu, mora z občudovanjem navdati vsacega, tudi — drugoverca. Zato se še posebej veselimo.

Državni zbor.

Dunaj, 2. junija.

Pričetkom seje nasvetuje mladočeški poslanec dr. Pacak, naj bi predsednik stavil na dnevni red domovinski zakon. Predsednik baron Ohlmecký odgovori, da bode takoj sklical načelnike klubov ter nasvetoval, da zbornica reši domovinski zakon. V ta namen pa bode treba večernih sej. Trgovinski minister baron Glanz odgovarja na neko interpelacijo, da je vsled odloka z dne 20. jul. 1894 mesna obloda pri uvozu v Avstrijo carine prosta. Po mnogih interpelacijah utemeljuje posl. dr. Russ nujni predlog, da bi proračunski odsek takoj ustno poročal o zakonu glede uravnave uradniških plač.

Predlog je bil vsprejet. Nato zbornica nadaljuje debato o patentnem zakonu. Prvih sedem paragrafov, ki se tičejo patentnega varstva in novih iznajdb, je bilo po kratki debati vsprejetih z neznatno premembo o besedilu. Poslanca Demel in Kurz zahtevata, da se črta § 10., ki daje vojni upravi pravico glede vojnotehniških stvari. Trgovinski minister priporoča ta paragraf kot kompromis med raznimi koristimi češ, da bode vlada varovala imejitelje patentov. Poročevalec Exner ugovarja vsem premembam, ki so bile pri glasovanju tudi odklonjene. Konec seje ob 3. uri 45 minut; predsednik napove večerno sejo na 1/2 3. uro.

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. junija.

Radikalne stranke. Naši ljubi prijatelji — liberalci legajo povsod spat. Samo radikalne stranke vstajajo. Nemško-narodna stranka, ki je v svojem materijalističnem temelju popolnoma

podobna naši usmiljenja vredni „narodni“ stranki in se samo v odločnosti in razumnosti odlikuje od nje, dobiva vedno več tal. Dne 31. maja se je v Budjejevicah pri strankarskem shodu osnovalo nemško-ljudsko društvo za južno Češko. Za predsednika so si izbrali dr. Havelko, za namestnika pa Kaufmanna. — Posvetovali so se o nemško-narodni organizaciji na južnem Češkem. — Istega dne je v Millstadtu na Koroškem posl. Tschernigg povdarjal, da sta Kirschner in Ghon popolnoma nasprotna liberalcem in da bosta po prihodnjih volitvah gotovo pristopila k nemškim — narodnjakom. Dveh možičkov bo torej kmalu zmanjkalo liberalcem. Srečno pot. Mi smo že velikokrat napovedovali to izpremembo in se sedaj iz srea veselimo, da se je naša napoved do pičice izvršila. Radikalizem zmaguje in z njegovo zmago se čisti zrak. Kmalu bomo jasno videli, da si stoje nasproti samo stranke na odločno materijalističnem in na odločno krščanskem temelju. Pri ti priliki naj omenjamo, da se z besedo „antisemit“ po časopisih zelo slepari. Nemški narodnjaki so antisemitje, krščanski socialisti tudi, toda bistvena razlika je mej njimi. Prvi stoje samo na stališču neskvajenega nemštva, drugi na stališču pravičnosti in ljubezni do krščanskega ljudstva. — Prvim je „narodnost“ absolutna in namen, drugim je narodnostna zavest na tisti stopnji veljave, katera ji pripada po človeški natori, kakor jo opisuje krščanstvo. Vvodni članek zadnjih „Novic“, ki sanjari o velikonemštvu na Dunaju o priliki krščansko-socialne zmage, nam spričuje, da naša opazka ni nepotrebná.

Wrabetz in njegov zagovor. Dne 9. maja je dunajski državni poslanec Wrabetz zbral nekaj liberalcev krog sebe in jim je pojasnoval, zakaj sta s Sueesom izstopila iz kluba nemške levice. Dejal je, da je zadnji čas nemška levica bila samo vladna,

LISTEK.

Dve družini.

Povest. — Spisal Traven.

(Dalje.)

Zvečer se odpro na tihem vrata in Majarica vstopi. Marijce se je polastil za trenotek srd, ki ga ne more prikrivati in z neprijaznim glasom vpraša:

„Česa bi radi, gospa?“

„Prosim Vas, Vejanovka, ne jezite se nad menoj, jaz nisem kriva Vaše nesreče; morda trpim več, kakor Vi, pa tega ne morete vedeti, in tudi nisem prišla zato k Vam, da bi Vam to razkladala... Vam se gotovo godi slabo; prosim Vas, vzemite to, če se Vam ne zamerim.“

„Ne, ne gospa, le obdržite svoj denar. Jaz še nisem tako slaba, da bi ne mogla delati, in dokler bom mogla gibati, ne bom prosila ubogajme... Dajte mi kaj šivanja, če mi hočete vstreci; a darov nečem jemati, posebno od Vas ne.“

Takoj ji je bilo žal, da je izgovorila poslednje besede, ko je videla, kako je Majarica prebledela.

„Oprostite gospa, jaz nisem mislila s tem nič hudega; a sami veste, če človek toliko pretrpi, se časih ne more vzdržati...“

„Ne izgovarjajte se, prosim Vas. Vi imate pravico, da me zmerjate, kakor hočete, ker sama vem, da družega nisem vredna... Ali naj bo tako!... Se nocoj Vam prinese dekla nekaj dela, potem pa zahtevajte plačilo, kakoršno hočete.“

Majarica je odšla, Marijca pa je ostala sama in se zamislila... Kje je pač zdaj njen mož? Srce se ji je skrčilo, ko se je spominjala njegovega slovesa; poslavljaj se je, kakor da bi se ne mislil več vrniti. Videlo se mu je, da je obupal nad prihodnostjo in srečo.

A ona ni obupavala. Kader je bilo njeno srce najbolj polno žalosti, kadar ji je zmanjkovalo solza, spomnila se je na svoja otroka: čelo se ji je razvedrilo in zdelo se ji je, da gleda pred sabo krasno bodočnost, jasno kakor beli dan.

V svoji prodajalni je sedel tedaj Majar, a poleg njega njegov komi Rajnik. Majar je imel oko obvezano in zdaj pa zdaj sta mu zdrhteli ustni od bolečine. Takrat je zgrabil hitro kozarec in ga vdušek izpraznil.

Rajnik je naznanil gospodarju, da se ima nekaj imenitnega pogovoriti z njim... Da ga je res nekaj tiščalo, videlo se je že v tem, kako se je nemirno premikal na stolu, naslanjal se zdaj na slonico, zdaj na mizo; njegov topi obraz brez vsacega značilnega izraza je začel rudeti, nekoliko od nestrpnega pričakovanja, nekoliko od pijače; nemirno je

mežikal s trepalnicami in vrtel svoje male, sive, vodene oči.

„Torej,“ začne Majar po daljšem presledku in ko so bolečine nekoliko pojenjale, „torej, kaj mi imate tako posebnega povedati?“

„Vi veste, gospod Majar, da sem Vam vestno služil ves čas, odkar sem prišel k Vam, da sem se briga za Vaš dobiček tako skrbno, kakor bi šlo za mojo srečo, da sem Vam bil glavna podpora pri vsakem podjetju...“

„Kaj pomeni to obširno govoričenje, Rajnik? Jaz ne ljubim dolgih vvodov, zapomnite si!... Da mi vestno služite, to je Vaša dolžnost, — ne rečem seveda, da bi je dobro ne izpolnjevali, — vsa čast Vam... samo, kaj ste mi mislili povedati?“

„Segli ste mi prehitro v besedo, gospod Majar... Jaz mislim, da za vse to, kar sem Vam naštel, zaslužim Vaše priznanje in — plačilo.“

„No, da, moje priznanje imate v polni meri; kar pa se plačila tiče, mislim Vam ga o novem letu zvišati za pet forintov; mislim, da ste zadovoljni?“

„Ne, gospod Majar, jaz nisem mislil tako... Jaz Vas prosim veliko večje nagrade... Gospod Majar, jaz ljubim Vašo hčer in Vas prosim, da mi jo daste za ženo.“

Majar odpre usta od začudenja, a takoj nato buši v glasen smeh, katerega pa precej zopet pre-

državna stranka, da se je vezala s klerikalci, pozabila svoje namene, a pri tem jo je vlada vender le vedno odriivala. „Antisemitski demagogi“ so zmagali. „Badenijeva vladarska umetelnost je zvodila levico — za nos, demagoge pa v cesarsko palačo“. Na to bi bila morala odgovoriti levica s tem, da bi ne bila dovolila davkov. Ker se to ni zgodilo, sta ostavila Wrabetz in Suess nehvaležno levico. — Ozadje temu čevkanju je jedino — sovraštvo proti krščanstvu. Bolj grdega in podlega jezičnika proti krščanskim obredom, nego je bil Suess, ni imela zbornica. Blatil je molitev, božja pota, sv. mašo. Tu pa doživi stari brezverec, da vse seme, ki ga je s polnim periščem sejal s svojo stranko med ljudstvo, ni vskalo družega, nego sovraštvo proti sejalcem. In sedaj bi pa rad, naj bi vlada priskočila njemu in njegovemu porazu na pomoč. Dunajskega mesta župan javno povdarja krščanstvo, cesar povabi dr. Luegerja k sebi i. t. d., — takih stvari ne more prenesti Suessova liberalna duša. A zato, da zakrije svojo moralično smrt, hoče pokazati s svojim izstopom še nekaj — poguma in — Wrabetz ž njim. A namestu poguma pokaže Wrabetz v svoji neprevidnosti le svojo jezo, da vlada ne pomaga liberalcem do zmage.

Romanski metropolit je bil dne 1. t. m. odstavljen. Sinoda se je sešla v Bukareštu in je sodila metropolita, češ, da je svojo čast zlorabljal v svoj dobiček in si prisvajal najvišjo cerkveno oblast, katero ima po razkolnem pravu samo sinoda. Ob sodila ga je in mu naložila, da se mora kot navaden menih vrniti v samostan, kjer je bil preje. — Ubogi razkolniki!

Goljuf Crispi. Zadnjo soboto je laški ministerski predsednik Rudini s tremi glasovi večine „zmagal“. Dal je preiskavati račune prejšnjega ministerstva in tu se je jasno pokazalo, da je Crispi s svojimi goljufigami ogoljufal državno blagajno, kolikor je le mogel. Blagi mož se je vedel primeano z ropom pridobljeni državi. Ko je zbornica izvedela te sleparije, sta se brž pojavila dva prehloga, naj se razgovarja zbornica o tem in naj izreče svojo grajo. Borsadelli je pa predlagal, naj se preide k dnevnemu redu. Rudini, dedič Crispijeve politike in njegovih — dolgovi, je prav kot vsi ministri s frazami nastopil, češ naj se vsprejme Borsadellijev predlog in naj se zbornica izreče, da mora novo ministerstvo boljše gospodariti. Prodril je z omenjeno neznatno večino. Pomagala mu je pri tem skrajna levica. Iz tega se vidi, da je laško kraljestvo hudo jetično. Ko propade, ne bomo jokali za njim. Veseli smo pa, da ob taci trenotkih nima breznačajna vlada v zbornici nobenih t. zv. konservativcev, ki bi jo v servilni modrosti podpirali.

Francoske novice. Socijalni demokrat Lafitte je prosil na posodo večjo svoto denarja pri duhovniku v Marseljski bolnišnici in zato je obljubil, da se bo potegnil za usmiljene sestre, da jih iz nje ne spode. Casopis „Telegramme“ je to izvedel in je vsled tega priobčil novico, da je Lafitte dobil od neke nesramne hiše podporo, da jo zagovarja. S tem

kine in se silno nakremži, kajti oko ga je znova zbolelo.

„Vi, Rajnik, ste res znamenit človek, vse hvale in vsega spoštovanja vreden človek, človek, da malo taci. . . Ali take misli, kakor ste ravnokar jedno bleknili, prosim Vas, opustite za zmirom, ker delajo skazo Vašemu značaju in skoraj bi kdo dvomil vpričo taci bedarij nad Vašo pametjo.“

Rajnik nekoliko pomolči in ne pokaže nobenega srda ali presenečenja. Če bi pa kdo tedaj natanko pogledal njegove drobne oči, videl bi, kako so se za hip zlobno in maščevalno zablistale.

Cez nekoliko časa pravi z zategnjenim glasom: „Pomislite nekoliko, gospod Majar! . . . Morda Vam je moja snubitev prišla prehitro; a če nekoliko prevdarite, izprevidite, da je opravičena. . . O novem letu mi boste najbrže drugače odgovorili. . . zakaj meni se ne mudi.“

Majar je čutil, da je v glasu nekako pretenje in v besedah neomajana samozavest; toda vedeti ni mogel, kaj bi to pomenilo, zato zamahne z roko in se zasmeje znova:

„Ne bodite neumni in ne dolgočasite me s tem še kedaj.“

Nato izpije kozarec vina, natoči še Rojniku, a potem se vzdigne izza mize in odide.

(Dalje sledi.)

je izgubil mož službo, katera mu je bila namenjena v Madagaskarju in sedaj toži Telegramme za 20.000 frankov odškodnine. Lafitte je torej vreden „sodrug“ naših dr. Adlerja, Ingwerja, Ellenbogna in drugih. Denar mu je pač poglavitna stvar! — Kakšne razmere vladajo v državnem gospodarstvu, se vidi odtod, ker že 9 let dobiva neka angleška delniška družba po 400.000 frankov na leto za neki kabel, ki ga še — ni. Šele sedaj so prišli na to. — Francoski davki se imajo po vladnem predlogu izpremeniti. Odpraviti se ima davek na vrata, okna in osebni davek. Namesto tega se namerava dohodek od hiš in na obresti, ki so vknjižene na posestvo, in na tu- in inozemske vrednostne papirje s 4.5% čistega dohodka. Vrh tega se vvede davek na stanovanja, po številu voz, konj in poslov. Dosedaj je bil davek na stanovanja, ki ga je oddajalo 10.5 milijonov ljudi; odslej jih bo samo 4.5 milijonov. Novi davki so proračunjeni na 187 milijonov in toliko se ima odpustiti pri preje omenjenih davkih. Nas veseli, da se je vendar kje izprožila misel, naj se dohodki od denarja obdavčijo. Ne upamo sicer, da bi mogla francoska vlada spraviti svoj načrt v veljavo, toda misel sama je tudi nekaj vredna. Da bi se le hoteli tudi pri nas kaj učiti iz nje.

Anglikanska cerkev in Gladstone. Dne 1. t. m. je priobčilo več angleških časopisov dolgo Gladstone-ovo pismo na kardinala Rampollo, zagovarjajoče pristnost mašniškega in škofovskega posvečevanja v angleški cerkvi. Pisatelj poudarja tudi, da bi zavrženje teh posvečevanj še mnogo bolj ločilo katoliško in anglikansko vero in vsled tega postavilo nove ovire zjedinenju. — Kakor je znano, je sveti oče sestavil poseben odbor, ki se peča s tem vprašanjem. To pozdravlja Gladstone z veseljem. — Znamenitega državnika pismo prezira poglavitno stvar, da se namreč ne gre v prvi vrsti za to, kakšno bo razmerje mej krivoversko angleško in katoliško cerkvijo, marveč da se gre za dejstvo, je-li bil prvi krivoverski nadškof Mat. Parker v Canterbury-ju od čikesterskega škofa Barlowa prav posvečen ali ne. Naše mnenje je, da ne. Kar skuša Gladstone dokazati v svojem pismu, poskušala sta vlni dva jako znamenita bogoslovca: E. Denny, vikarij v Kempleyu glocesterske in A. Lacey v Madingley elienske škofije v svoji knjigi: „De hierarchia anglicana.“ Londini. C. J. Clay. 8°. XI. 265. Ta dva sta prezrla, da angleška kriva vera mora tajiti vsako duhovsko oblast, ker ne pozna daritve svete maše. Zato so doslej v Rimu vedno imeli angleška posvečevanja za neveljavna. Pavel IV. je naravnost dejal, da niso angleški škofje „posvečeni po cerkveni obliki“.

Cerkveni letopis.

Spomenica.

Poprave pri stolnici v Ljubljani prav marljivo napredujejo. Mej drugim so včeraj nasadili tudi nov križ na vrh visoke kupole. V ta križ so kot spomenico dali pergamen z nastopnim napisom:

Leta 1895, ko so knezoškof dr. Jakob Missia najstarejšo letno skrbno vladali ljubljansko škofijo, obiskal je Bog Ljubljano in njeno okolico s strašno šibo potresa. Po krasni velikonočni nedelji, 14. dan meseca aprila, prebudil je počivajoče Ljubljančane ob 11. uri 17 minut po noči iz sladkega spanja grozovit potres, ki je v hipu vse prebivalstvo s strahom in nepopisno grozo napolnil. Po mestu in po deželi je napravil neizmerno škodo ter zahteval tudi nekaj človeških žrtev. Ni ga pač bilo Ljubljančana, ki bi to noč ne bil prosil v vroči molitvi Gospoda nebes in zemlje, naj mu bo milostljiv, naj mu prizanesi in ga reši smrti. Silno zemeljsko zibanje je hudo poškodovalo skoraj vse ljubljanske cerkve brez izjeme in tudi stolnici sv. Nikolaja ni prizaneslo, dasi je bila med vsemi farnimi cerkvami najmanj poškodovana. Potrebna popravila začela so se že leta 1895, dovršila so se pa leta 1896. Prvo leto zalile so se razne razpoke in zlasti pročelje pri velikih vratih, ki je največ trpelo, se je temeljito popravilo ter je prejelo v svojem zgornjem delu popolnoma novo, okusnejše lice. Leta 1896 pa se je spremenilo tudi pročelje za velikim oltarjem. Odbil se je zunanji omet cele cerkve, ki se je z novega ometala od vrha do tal. Vsa ta popravila in prizidavanja so občutljivo zadela cerkveno blagajnico, iz katere je njen oskrbnik, prečastiti gospod stolni kanonik Andrej Zamejic, za razna dela izplačal nad najst tisoč goldinarjev. Bodi vse v večjo slavo trojedinega Boga, preblazene Device Marije, Božje Matere, sv. Nikolaja in vseh svetnikov, zlasti naših

patronov zoper nevarnosti potresa: sv. Aleša, svetega Emigdija in sv. Frančiška Borgija, ki naj prosijo za to stolnico in celo ljubljansko škofijo, da Bog šibo potresa za vselej milostno od nas odvrne.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje.)

VIII. Zbornični svetnik Karol Luckmann poroča imenom odseka, da je trgovsko ministerstvo poslalo nastopni ukaz na trgovsko in obrtniško zbornico:

Kakor znano je vprašanje o obdačenju užigalic, užigalnih svečic in jedakega blaga predmet strokovnim študijam pri c. kr. finančnem ministerstvu. Tem povodom je imenovano c. kr. ministerstvo tudi na to mislilo, če bi ne bilo že iz zdravstvenih ozirorov želeli, da se višje obdačijo navadne užigalice, ki so narejene iz strupovitega rumenega fosforja. Pa okoliščina, kakor tudi eventualiteta, da bi kraljeva ogerska vlada, kadar bo morebiti urejevala napominano davčno vprašanje, uvažuje neutajne nevarnosti, ki so spojene posebno z izdelovanjem imenovanih stvari, zamogla postopati proti izdelovanju in spečavanju navadnih fosfornih užigalic še s širnejšimi naredbami, ki bi tudi na tostransko izdelovanje ne ostale brez vpliva, je dala povod trgovskemu ministerstvu, da je sporazumno z ministerstvom za notranje stvari, v namen, da bi dobilo popolnoma zanesljiv pregled o vseh gospodarskih, zdravstvenih in obrtno policijskih vprašanjih, ki pri tej zadevi pridejo v poštev, povabiti čestito zbornico, da poroča kar najbolj popolno o obsegu izdelovanja užigalic oziroma o porabi rumenega ali rdečega fosforja pri izdelovanju teh v tamošnjem zborničnem okraju. Dalje naj poroča zbornica o obrtnih in trgovskih interesih, ki pridejo v poštev, če bi se imenovana industrija omejila v davčno-pravnem ali še bolj v zdravstveno-policijskem oziru in konečno o tem, v kolikem obsegu odgovarja izdelovanje užigalic iz rumenega fosforja dejanskim potrebščinam. Vsled tega ukaza so se gojila poizvedovanja. Na Kranjskem je le ena tovarna za užigalice, v kateri se vsako leto izdela 6,500.000 zavojčkov po 150 užigalic. Izdelki se razpečajo po Kranjskem, Istriji, Dalmaciji in Hrvaškem. Surovina se dobiva in sicer leseni drat iz Stajarskega, minij iz Koroškega, žveplo iz Sicilije, angleški fosfor iz Dunaja in papir iz Zg. Avstrijskega. Užigalna masa sestoji iz rumenega fosforja.

Višje obdačenje žveplenk bi močno škodovalo industriji tega predmeta in množina izdelkov bi se skrhila, iz česar bi sledilo, da bi erar ne imel nobenega dobička od višjega obdačenja. Poleg tega bi trpelo tudi izdelovanje lesenega dratu in dobivanje minija. Podjetnik bi bil pa tudi s tem oškodovan, ker bi moral v podjetje večjo glavnicu založiti, ki bi se pa vsled velike konkurence in prikrajšanega konsuma le slabo obrestovala. Ker bi tovarnar moral nameravani višji davek takoj plačati, protivrednost te izdane gotovine bi pa v največ slučajih dobil še le po preteku plačilnega obroka, torej z izgubo obrestij, je dokazano, da bi industrija trpela, če bi se tudi ne upoštevalo onih slučajev, v katerih je izguba, ki je sem ter tja pri kupcijskih podjetjih neizogibna. Todeželni tovarnar se je ob sebi umevno izjavil zoper višje obdačenje žveplenk. Če se pa že morajo žveplenke obdačiti, naj se to zgodi potom uvedbe monopola. V nekaterih deželah že obstoji davek na žveplenke in sicer v treh oblikah: 1. Konsumni davek (banderolovanje), ki se pobira s prekolovanjem ali uporabo davčnega papirja; 2. naklada od licencij; 3. monopol za izdelovanje in prodajo žveplenk. Proti konsumnemu davku se avstrijski tovarnari sploh izrekajo, pač pa so za monopol, če se že mora uvesti novi davek. Odsek se mora tudi izreči proti višjemu obdačenju navadnih žveplenk, ki se izdelujejo iz fosforja in to ne samo zaradi tega, ker bi bila prizadeta edina na Kranjskem obstoječa tovarna, temveč tudi zato, ker bi bilo tudi zelo prizadeto prebivalstvo na Kranjskem, ki največ rabi take žveplenke.

Tudi ni povoda; da bi se izdelovanje omejilo, ker se pojavljanje nekroze lahko odločno zabrani, če se pokori zdravstvenim propisom in se delavce natančno nadzoruje, sicer se pa ta v ljubljanski tovarni po zatrdilu tovarnarja doslej še ni pojavila. Odsek je torej za to, da, če se že mora uvesti davek, da naj se to zgodi potom monopola in predlaga: Castita zbornica naj se izreče v zmislu tega poročila. — Predlog se sprejme. (Dalje sledi.)

Električna razsvetljava v Ljubljani.

(Konec.)

Ocena profesorja Schlenka se je lojalno pokazala tvrdki Ganz & Comp. in enketa je povabila inženirja Mayrgündterja, da ji objavi svoje ugovore. Mož ni nobenega člana prepričal. Ves čas je zagotavljal, da je po njegovem mnenju izmenični tok ravno tako po ceni, kakor istomerni. Kazal je na Frankobrod ob Meni, kjer je letni račun pri centrali za izmenične toke jako ugoden — ni pa povedal, da je renski premog skoraj za polovico boljši, nego naš, ob enem pa za polovico ceneji! Kazal je na dunajske razmere, kjer se izmenični tok poleg istomernega dobro obnaša, a pri tem je lepo molčal, da se velikomestne razmere, kjer se noč in dan ob delavnikih in praznikih neprestano rabi veliko toka, nikakor ne smejo primerjati z Ljubljano, kjer bi po dnevi in v praznikih stroji skoraj brez posla morali teči.

Dokaz temu je brošura sama, ki neprevidno obstane, da je firma Ganz & Comp. do sedaj zgradila blizu 1300 central z istomernimi in le 150 central z izmeničnimi toki.

Enketa se je tudi prepričala, da Mayrgündterjevi podatki niso vedno zanesljivi in da se jako rad zmoti v številkah — se ve da ne v škodo izmeničnemu toku. Pri vsem tem pa enketa od tvrdke še vedno ni dobila nikakega podrobnega projekta, osobito pa se je nadinženir firme Ganz & Comp., Goldenzweig, vedno izogibal računom o porabi premoga pri izmeničnih tokih, tedaj glavnega faktorja, ki sega v denar. Stalna njegova trditev je bila: Gledé premoga zaupa popolnoma računom ravnatelja Senekoviča, ta je veščak in kakor je ta račun, je vsekako prav; to zmiraj podpiše. — In sedaj primerjajmo ton v navedeni brošuri...

To silovito, le s splošnimi trditvami podprto usiljevanje izmeničnih tokov si je enketa deloma lahko razlagala. Tvrdka Ganz & Comp. zahteva pri izmeničnih tokih velikanske procenke za iznajdbe svojih inženierjev. Kakor so kazali računi, trebalo bi mestni občini plačati 13.500 glđ. inženierjem za same „redevance“...

Ko je konečno Mayrgündter sprevidel, da se mu ne posrečijo njegovi dokazi, je zagotavljal posamičnim članom enquete, da zgradi firma tudi istomerne toke, njej je konečno vse jedno... Kje je tu oni princip, na katerega se tako slovesno sklicuje v brošuri?

Na podlagi došlih podrobnih projektov, na podlagi temeljitega poučenja, ki se je vršilo več nego leto in dan v dolgotrajnih sejah in posamičnih študijah, na podlagi izreka dveh neodvisnih, slovečih ekspertov in konečno na podlagi ugodnih poročil, ki so došla iz raznih mest, imajočih naprave z istomernimi toki, je enketa jednoglasno prišla do zaključka, da se je treba poslužiti onega pridržka, ki ga je stavila pri svojem prvotnem, pogojnem nasvetu gledé uporabe sistema in da bode za Ljubljano definitivno priporočala istomerne toke.

Dan pred odločilno sejo sta prišla dva inženierja tvrdke Ganz & Comp., med temi Mayrgündter, v Ljubljano, obhodila skoraj vse občinske svetovalce, osobito lajike v tej stvari, ter sumničila na razne načine enketo in eksperte. Vse je bilo površno, vse pristransko in silna nevarnost bi pretila mestu, ko bi ne izbrali izmeničnega toka. Ob enem je na Dunaju bivajočega ljubljanskega mestnega odbornika, ki ni bil o stvari informiran, obiskal zastopnik firme Ganz & Comp. in ga pripravil, da je poslal dolg svarilen telegram na enketo. Mestnemu županu so brzojavili na dolgo in široko, da naj se stvar odloži in daje firmi prilika, stvar pojasniti, in vendar je bila tvrdka že pol leta poprej o peto van o povabljen, naj svoje trditve z detajliranim projektom dokaže in podkrepi, česar pa seveda ni storila... Ko vse nič ni pomagalo in je bil sklep storjen za istomerne toke, jeli so žugati in rekli, da se bodo poslužili vseh mogočih sredstev proti sklepom enquete.

Tako stojé razmere. Citatelj si bode sam napravil sodbo o postopanju zastopnika tvrdke Ganz & Comp. Uvidel bode, da je cela brošura le velikanska reklama za firmo Ganz & Comp., da porablja frazo o blagru mesta le za plašč, s katerim pokriva svoje nage interese. Uvidel bode, kako krivično je očitaje, da je enketa delovala površno, da je poročevalec Senekovič, ki je vedno poročal le o soglasnih

sklepih cele enquete, menjaval brez vzroka svoje mnenje in da so vsi eksperti pristranski in nezanesljivi.

Konečno še nekaj. Znano je, da je tvrdka Ganz & Comp. židovsko-mažarska firma par excellence. Poprej se nam bili marsikateri izrodki in pojavi dunajskih antisemitov deloma neumljivi — sedaj, ko smo doživeli skicirano postopanje gospoda Mayrgündterja kot zastopnika imenovane tvrdke, sedaj jih popolnoma razumemo. O redevance, o redevance! Elektrotehnik.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 3. junija.

(Župan za ljubljansko mesto potrjen.) Z Najvišjim odlokom z dne 26. maja je cesar potrdil izvolitev mestnega odbornika gosp. Ivana Hribarja ljubljanskim županom.

(Osebnosti.) Poročil se je dne 1. junija v Ljubljani advokat gosp. dr. Viktor Supan z gđ. Rozo roj. Luckmannovo. — Promovirana sta bila doktorjem prava gg. Avgust Plachky in Rudolf Sajovic.

(Seja ljubljanskega mestnega zastopa.) Predsednik dr. Bleiweis naznani zahvalo cesarja in nadvojvodinje Marije Terezije za izraženo sožalje povodom smrti nadvojvode Karola Ludovika; dalje naznani, da je cesar potrdil stavbeni red za Ljubljano ter v ime deželnega predsedstva povabi mestne odbornike k procesiji sv. Rešnjega Telesa. — Odbornik Hrasky nujno predlaga proti brošuri, katere je izdal inženier Mayrgündter, objaviti izjavo članov enquete, v katerem pojasni svoje pravilno postopanje. Predlog se vsprejme brez ugovora. — Odb. Trček predlaga v ime finančnega odseka, da se gledé spremembe amortizacijskega načrta za mestno loterijsko posojilo nič ne poskuša, ker ni pričakovati nobenega uspeha. — Odbornik Kozak poroča o nagradah za one mestne stražnike, ki so marljivo lovili po mestu pse brez znamke. — Odb. dr. Stare poroča o načrtu, kako upravljati regulacijske fonde. Statut za to se vsprejme ter se predloži deželni vladi v potrdilo. — Odbornik dr. Požar poroča v imenu šolskega odseka o računih mestnih ljudskih šol in višje realke; vodstvu šole na Barju se naroča, naj poklada podrobnejše račune. — Odbornik Šubic predlaga, naj se pot od tivolskega gradu v Šiško popravi. — Predlog odbornika Svetek-a, kako vravnati pokojnino in vzgojevalnino mestnim uradnikom, slugam, oziroma njih vdovam in sirotam, se izroči upravnemu odseku.

(Neslane laži iz Novega Mesta.) Dobili smo nastopno sporočilo: Kar sinočni „Narod“ piše o razpršenem socijalno-demokratskem shodu, je večinoma vse zlagano, potvorjeno ali pomanjkljivo. Čuditi se morava, kako da more novomeški dopisnik tako debelo laž spravljati mej svet, rekoč, da sta v ta namen prišla iz Ljubljane dva duhovna. Resnica je, da iz Ljubljane ta dan ni došel na ta shod noben duhoven, da sva se shoda udeležila iz Ljubljane samo podpisana. — Na druge neosnovane trditve ne bova odgovarjala, dostaviva pa v pojasnilo še to-le: Žalostno je za dopisnika iz Novega Mesta, da se baha v dopisu, kako je pravicoljuben, a nagromadi v tem poročilu toliko lažij, da se ponaša, kako je svobodoljuben, a v dopisu kliče proti klerikalnem kazenski zakon na pomoč. — Kje pa je bil novomeški dopisnik s svojo jezo takrat, ko so liberalci v Idriji s stokrat večjimi surovostmi onemogočili katoliški shod in nedavno shod krščanskih socijalistov? Kar torej mi znamo, tega smo se naučili le od liberalcev in socijalnih demokratov; vzlasti so socijalni demokratje javno na shodu v kazini ljubljanski rekli, da na svojih shodih našim somišljenikom ne bodo dali besede. Tako je vaše svobodoljubje. Gospoda liberalna in socijalno-demokratska, rajše torej pometajte pred svojim pragom, imate hvaležnejšega dela dovolj, potem vas mine veselje, o shodih take laži trositi mej svet, kakor so neslanosti poslale iz Novega Mesta v sinočni „Narod.“

V Ljubljani, dne 3. junija 1896.

Ivan Kregar,

Fr. Pavšner,

pasar.

krojač.

(„Učiteljski tovariš.“) Mej časopise, ki večkrat pomežikavajo z liberalci, spada tudi „Učiteljski tovariš“. V kolikor se trudi ta list vzdramiti učitelje in jih zjediniti k skupnemu delu za stanovske pravice, ga z veseljem pozdravljamo. Toda neka nepotrebna in nejasna mržnja do duhovstva in cerkve, ki smo jo že često opažali v njem, nam ne more biti všeč. Vzlasti nespametno se nam zdi, da pobira

imenovani list novice iz nemško-liberalnih, popolnoma protiverskih učiteljskih listov. Tako n. pr. piše 11. št. letošnjega leta: „Na Portugalskem ne zna izmej 5,046.729 prebivalcev nad 4,000.000 pisati. Brati in pisati zna samo 337.165 oseb, samo brati pa 110.607 ljudij. Na podstavi teh števil je ukazala vlada, da se ima v tem letu 500 šol in po preteku poldruga leta pa še drugih 800 šol ustanoviti. — Kakor znano, ima na Portugalskem šolo cerkev v oblasti.“ — Ta opazka je tako zlobna, kakor neresnična. Že njene številke kažejo, da je z zasebno pridnostjo skuhana. Po njenih podatkih bi bilo na Portugalskem nad 500.000 ljudij, ki bi znali pisati, brati pa ne. Pojte se solit! — — — Vrh tega pa postrežemo „Tovariševemu“ uredništvu s temi le podatki (Prof. Hickmanns geogr. statist. Taschenatlas): Na Portugalskem je 5600 ljudskih šol; na vsacih 546 jedna; v Avstriji jih je 40.000; na vsacih 1090 jedna. Analfabetov je 48 odst., mej tem ko jih ima Istra 58 odst., Galicija 64, Dalmacija 66, Bukovina 68 odst. In konečno je neresnično, da bi bila portugalska šola v cerkveni oblasti. — Iz nekega liberalnega lista je pobral zadnji „Tovariš“ tudi to-le novico: „Volksfreund, klerikalni list, izhajajoč v Bodenbachu, je meseca sušca poslal ta-le pesniški umotvor mej svet: „Nein, da soll mich Gott bewahren! Einen Lehrer nehm' ich nicht, Der soll nur die Werbung sparen, Solches Schulmeistergesicht.“ No, no, le počasi — — — Takega lista, ki bi bil v „Tovariševem“ smislu natisnil te besede, ni pod solncem. Mi sodimo, da je tako pisanje najmanj — brez haska.

(Zrelostni izpiti na višji gimnaziji) v Ljubljani se prične 8. julija; šola se sklne 7. julija.

(Na c. kr. ženskem učiteljsišču) v Ljubljani se bodo vršili usposobljenostni izpiti za pouk v ženskih ročnih delih od 15. do 19. junija, za otroške vrtnarice pa od 22. do 26. junija t. l.

(Glavni carinski urad v Ljubljani) se baje poviša v višji carinski urad s 1. januarjem 1897; s tem se tudi uradniki pomaknejo v višje činovne razrede.

(Od Sv. Trojice) 2. rožn. Praznik sv. Trojice bil je pri nas letos dvojni praznik, kajti prav ta dan smo počastili presv. Trojico z novim gotičnim velikim altarjem. Blagoslovil ga je slovesno ob azistenciji sosednih gospodov župnikov za čast božjo vneti domači g. župnik Jožef Gerčar, ki je tudi skozi 9 let nabiral prostovoljne doneske za oltar, potrebno opravo in popravo cerkveno. „Počasi se daleč pride“, — veli pregovor. Tako imamo tudi Trojičanje po dolgem čakanju zares zaželen, krasen oltar, ki hvali in priporoča mojstra Ferd. Stuflesser-ja. Natančnost pri podobah in reliefov, harmonija barv — vse od najmanjšega okraska do največje podobe je tako izdelano, da bi se moral pohvalno izreči tudi najstrožji kritik. Naj bi trojedin Bog izlil tudi svoj blagoslov na našega oratarja in na njegove vinograde, saj rad dá za božjo čast, če le ima. — Mimogrede omenim, da se nimamo v naših krajih nadejati sploh slabe letine. Zlasti vinogradniki se hvalijo in prihajajo zadovoljnih obrazov iz gorice želeči le: Bog nas obvaruj kake uime, — veliko grozdičev ima trtje!

(Zdravje v Ljubljani) od 24. do 30. maja. Novorojenih je bilo 21. — Umrlo jih je 14, mej njimi za škrlatico 1, za vratico 1, za jetiko 2, za vnetjem sopilnih organov 3, vsled mrtvouda, vsled samomora 1, za različnimi boleznimi 5. — Za infekcijskimi boleznimi so oboleli, in sicer: za škrlatico 8, za vratico 10.

(Umrl) je dne 30. maja v Brestu pri Igu Jan. Pešec, posestnik, po kratki mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, v 34. letu svoje starosti. Priporoča se vsem znancem in prijateljem v pobožno molitev in blag spomin. Naj v miru počiva!

(Iz Zagorja) 1. rožnika. Zadnji semenj sv. Pankracija je bil letos nekoliko slabše obiskan. Zivine vzlasti volov niso prignali toliko in tako lepih, kakor lansko leto. Drobnice pa je bilo precej več. Kramarjev obilo, kupcev malo, radovednežev preveč. Zito do sedaj kaže prav lepo, sadje isto tako, samo, da je po nekaterih krajih dež in gorka sapa češplje pobrala. Mrva po ravnem dobro kaže, po hribih je bolj redka. — Cerkev smo pričeli uže razdirati, namreč strop, katerega odstranijo razven šipovnikov popolno. Sedaj še le se vidi, koliko težo so morali nositi štirje glavni prosto stoječi stebri, ko vidimo kako velikanska množina opeke glavne kupole je na nje pritiskala. Vsled tega dobi vsa

cerkev „monier“ strop. Hvala Bogu, da so vse tako lepo in varno uravnali, da imamo vso službo božjo v cerkvi. Vsa dela je prevzel g. Treo. — Tukajšnja občina kotredeška je popravila in na novo izpeljala kakih 700 — 800 metrov dolgo cesto proti Rovam tako dobro, da vstreza popolno vsem zahtevam. Vsa čast g. županu, ki si za zboljšanje cest mnogo potrudi. — Naši „rodoljubovčki“ znajo svojo liberalno trobentico še umetneje razširjati, kakor gori nekeje v Mengšu. Pri nas ga zavijajo kar na skrivaj mej kavo, sladkor in drugo branjarijo. Ko mati doma zavitek odvežejo, izvale se posamezne številke „nedolžnega Benjaminčka“ iz zavitka. Gotovo spoznajo naši naprednjaški kimovci, da je postal Rodoljub grenkejši kot nekedaj, vsled tega ga žele na tako imenitno-umeten način osladiti. To se pa najraje dogaja, da ima kak zgodovinskopomenljiv dopis od nas v svojem osrčju. Kako se ljudstvu usiljuje in zastonj daje in pošilja na dom, o tem podrobneje pisati je škoda prostora v Vašem cenjenem listu. Prihodnjič še kaj drugoga.

(Dr. Gobanc — odstopi!) Iz Celovca, dne 1. junija. Zadnji „Mir“ ima kratko pa za nas prepomembljivo novico, da je c. kr. dež. šolski nadzornik dr. Jos. Gobanc vložil prošnjo za vpokojenje! — Hvala Bogu, vsaj enkrat! — bode vzdihnili mnogokateri prijatelj slovenskega šolstva, pa tudi marsikateri — učitelj sam. Naše razmerje do dr. Gobanc-a je znano; tudi v tem listu smo mnogokrat pojasnili s koliko silo in s kolikim srdom je on nasprotoval slovenski šoli, s kakim pogumom je on vsiljeval med nas nemščino, in kako se je pod krinko napredka, nemštva itd. delalo na to, da bi se slovenska mladež po nezmislunih pomenčevalnih šolah le — potrapala, ne pa vzgojevala! Sreč zaboli rodoljuba in slehernega mladino-ljuba, če se zamisli nazaj v dobo 26 let, v kateri je dr. Gobanc vodil koroško šolstvo, in ko pomisli, koliko se je v teh letih grešilo na naši mladini. — Po tudi med učiteljstvom se je v tej dobi razširila prava korupcija, zakaj kdor ni znal gladko klečeplaziti, kdor ni zatiral slovenščine, kdor se ni udeleževal politične agitacije v smislu dr. Gobanca, ta je zastonj čakal na boljšo službo. Tako so se učitelji tirali prav v — samomor. Dokazov zato je naštel v izobilju g. drž. posl. Klun povodom zadnje šolske debate v drž. zboru! — Vprašanje nastane: kdo nastopi sedaj? Zahtevamo in upamo, da ne pride mož, ki bi hodil po potih dr. Gobanca v propast koroškega šolstva, marveč da pride mož, ki bo pravičen na vse strani, ki bo v šoli dal Bogu kar je božjega, in tudi narodu slovenskemu, kar je njegovega. —rn.—

(„Živio“ po celjskih ulicah.) Graška „Tagespost“ poroča, da so se učenke šolskih sester dne 1. junija najbrže iz izleta pripeljale na vozovih v mesto, ter so po mestnih ulicah glasno klicale: „Živio!“ — To je bilo neki za nemška ušesa tako neprijetna muzika, da je oblast učenkam grozila s — policaji.

(Iz Šoštanj.) Pod vodstvom č. gg. oo. Doljaka in Vrhovca iz Jezusove družbe se je v tukajšnji župni cerkvi sv. Mihela obhajal sv. misijon od 17.—25. maja. Da bi bili v prejšnjih časih kedaj izvanredni delavci — misijonarji — boljše srca tukajšnjih vernih, se ne ve nikdo spominjati. Bogu bodi hvala, da je tudi ta prvi misijonski poskus tako blagoslovil. Nad 3200 obhajancev bo ohranilo ta zlati čas gotovo v vednem spominu. Zares pastirsko-modra je bila misel, ponuditi tudi prebivalcem trga Šoštanj priliko, posebej v svoji trški podružni cerkvi poslušati č. gg. misijonarja. Zdaj nima nikdo izgovora, da se ni mogel udeležiti sv. misijona radi gnječe ljudi v župni cerkvi, ali radi nevednosti slovenskega jezika. V obojnem oziru se jim je vstreglo v trški cerkvi od 25.—28. maja. — Daj Bog rast duhovni setvi, da bi tudi srca tistih, ki so prišli samo poslušat, pa niso pristopili k sv. zakramentu, Bog razsvetlil in omečal vsaj za prihodnje, če možno, ponovljenje sv. misijona. Bog povrni trudapolno delovanje gg. misijonarjev in drugih gg. spovednikov, ki so deloma od daleč prihiteli domačinom v pomoč, osobito č. g. dekan iz Škal, ki je skoraj vsak dan tako požrtvovalno prihajal v spovednico. — Srca župljanov ne bodo pozabila ganljivih pridig, ne zares imposantne procesije z misijonskim križem, pretresljive pridige ob sklepu pod milim nebom pred cerkvijo. V tem nepozab-

ljivem spominu bodo vedno tudi vpletene osebe obeh č. gg. misijonarjev, gg. spovednikov in osobito domačega g. župnika, ki je omogočil ta prvi misijon in toliko zanj žrtvoval.

(Iz Buzeta) dne 2. junija. S srčnim veseljem moram javiti, da je naša družba sv. Cirila in Metoda zopet za jedno podružnico bogateja. V najbližji okolici buzetskeje so ustanovili tekom jednega leta in pol dve, a od 31. maja naprej obstoja tudi tretja v vasi sv. Martina. Vše dan poprej je bilo vse praznično, a ko je v nedeljo zaplapolala velika hrvatska zastava raz strehe gosp. Draščiča, bilo je vse navdušeno. (Seveda je bodla zastava vse tukajšnje Italijane; zabavljic ni manjkalo, hudega pa ni bilo nič. Se ne upajo več!) Zborovalna soba je bila krasno okinčana. Zelenje jo je spremenilo v pravi gaj. Sliki sv. Cirila in Metoda ter našega presvetlega cesarja bili ste obdani z zastavami in cvetjem. Navzočega občinstva se je vse trlo. Staro, mlado, moško, žensko, vse je hotelo sodelovati pri izvanredni slavnosti. Celo iz daljnega Sluma so prišli ljudje. Pri ustupu so pozdravili vse navzoče z enoglasnim vsklikom: „Živela nova podružnica“. Na vprašanje zapisnikarjevo, ako se vpišejo tudi oni, so odgovorili: „V čast si štejemo, da smemo pristopiti. Družba je pomagala veliko nam, ko je pri nas ustanovila pred jednim letom šolo, zakaj bi je pa mi sedaj ne podpirali povsodi. O radi, radi pristopimo“. Ko so vrli naši pevci zapeli „U boj“ ostal je veleučeni gosp. dr. M. Trinajstić in v slavnosti primernem govoru pozdravil skupščino. „Minoli so časi taljanskega tiranstva nad hrvatskim narodom: a sedaj se drami, vstaja speči — lev hoteč zatreti brezverstvo in braniti jezik, v katerem je hrvatska mati prvokrat nagovorila svoje dete“ — bile so vodilne misli pohvale vrednega govora. Udje so se upisavali pred, med in po zborovanju. Da je narodna ideja tudi na tej Buzetski strani probujena, vidimo pač iz tega, ker je število udov preseglo število v vsakej naših dveh drugih podružnic. Upisalo se jih je 58, in to v mali vasi! — V odbor so bili voljeni jednoglasno najzavednejši možje sv. Martina. Upisnino — udnino plačevali so takoj, razun tega so pa tudi nepričakovano veliko darovali. Hvala jim! Po končanem vzporedu pričela je zabava. Buzetski tamburaši in okoličanski vrli pevci so se vrstili in skušali, da prekose drug drugega. Komu bi dali prvo mesto, ne moremo določiti, le toliko vemo, da je občinstvo z burnim ploskanjem in „živijo“ klici kazalo svojo zadovoljnost. Program je bil končan, a ljudstvo le ni hotelo zapustiti zborovalne sobe; le zopet in zopet je zahtevalo, da gleda našega brdaša, kako premetava svoje prste po „kolosalnem“ instrumentu. Slednjič smo se vendar morali ločiti podajaje si roke v bratski pozdrav. „Oj, Otče dobri svih biednika, usliši danas vapaj moj“, so prosili pevci božjega blagoslova in trdno pričakujemo, da je usmiljeni Oče slišal in tudi uslišal vzdih hrvatskega trpina. Upam, da bodo lepi zgled Svetomartincev posnemali tudi drugi, in da bodem kmalu, kmalu zamogel poročati zopet o novih pojavih probujenja našega naroda“.

Društva.

(Slov. učiteljsko društvo v Ljubljani) je sklenilo pri svojem zadnjem občenem zboru postaviti svojemu starosti Andreju Pra-protniku nagrobni spomenik, na rojstni hiši vzdati spomensko ploščo in če bode le mogoče, napraviti doprsni kip pokojnika. Ker pa društvo samo nima denarja, da bi moglo to storiti, stroški bodo pa veliki, obrača se z nadejno prošnjo do vseh tovarišev, prijateljev, znancev in učencev ranjkega, da bi po moči pripomogli, da bi se zgoraj omenjeni sklep mogel uresničiti in tako prvaku slovenskega učiteljstva tudi primeren spomenik postaviti. Pokojnikovih zaslug za narod, za vzgojo in sploh ni treba tu naštevati. Priča so njegove lepe poučne in druge knjige, premile povsod udomačene Marijine kakor preljubke otroške pesmi in hvaležni spomin, katerega gotovo vsak njegov učenec v svojem srci nosi. Prispevki naj se blagovolijo pošiljati uredništvu „Učit. Tovariša“ v Ljubljani. V nadeji, da blagi ranjki še ni pozabljen, pričakuje društvo obilnih darov. — Za odbor „Slov. učiteljskega društva v Ljubljani“, dne 3. junija 1896.

Andrej Žumer m. p. Jak. Furlan m. n.
predsednik. tajnik.

(Novo društvo.) V Ljubljani se snuje „Zveza ljubljanskih meščanov, hišnih posestnikov, samostalnih trgovcev in obrtnikov“. — Društvo bo zastopalo koristi ter branilo pravice omenjenih članov. Delokrog društva obsega vso deželo.

Narodno gospodarstvo.

Hrvatski trgovski in obrtni muzej.

Iz Zagreba, 30. maja.

Hrvatska je v trgovskih in obrtnih zadevah podvržena dotičnemu ogerskemu ministru. Ta zajedniški minister bi moral tedaj skrbeti jednako za Oggersko in Hrvatsko; ali temu vendar ni tako. Hrvatska je tudi v tem pogledu zapostavljena za Oggersko. Omenili smo že večkrat, kakšna je ogerska trgovinska politika in koliko prednosti imajo pri vseh trgovskih obdelih Mažari pred Hrvati. Koliko tožb že ni bilo radi krivičnih železniških tarif, ki so vse na korist Oggerske in na škodo Hrvatske vpeljane. Nič bolje ni tudi v obrtnih zadevah, čeravno so podvzetniki dobili v novejšem času nekaj polajšic pri plačanju davkov od večih, čisto na novo osnovanih novih obrtnih podjetij. Te polajšice so seveda pri nas mnogo manje nego za podjetja na Oggerskem. Za trgovino pa se od ogerske vlade ni storilo na Hrvatskem nič, razun da je sezidano z denarji iz krajiških dohodkov nekoliko železnic, ki ne odgovarjajo pravemu trgovskemu položaju kraljevine Hrvatske. To vse pa se godi zato, ker naši dobri sosede niso naši nasprotniki samo v političnih negoti v gmotnih zadevah. Vsa korist cele države naj pripada Budimpešti kot središču mažarske države, vsa druga mesta morajo biti zadovoljna s tem, kar ostane glavnemu mestu. In tako ravnajo Mažari tudi z Zagrebom, čeravno je to glavno mesto združene ali z Oggersko ravnopravne kraljevine. Hrvatska vlada pa, ki bi mogla tudi v obrtnih in trgovskih zadevah za Hrvatsko vkljub zgoraj označeni tendenci mažarske vlade mnogo koristnega storiti, prepušča vse te zadeve le Mažarom. Potem zares ni nič čudnega, da se včasih vrlo važna vprašanja o trgovskih in obrtnih zadevah ne rešijo po več let, češ to ni delo hrvatske marveč ogerske vlade. In taka osoda je zadela tudi utemeljenje hrvatskega trgovskega in obrtnega muzeja. Že leta 1893 je zagrebška trgovska in obrtna komora predala hrvatski vladi izdelani statut za to podjetje, pa še dandanes ni dobila nobenega odgovora, četudi se je ban izjavil, da bode storil vse, da se dotični muzej čim prej osnuje. Ista komora pošilja vsako leto svoja poročila o delovanju komore dotičnemu ogerskemu ministru, ki se dozda ni še nobenkrat izjavil proti delovanju komore za ta muzej. Komora je dozda nabrala za muzej že lepo svoto 60.000 gld. Ob enem zagotavlja letni donesek za vzdrževanje najmanje 2000 gl. Mestno zastopstvo zagrebško je pripravno dati lep prostor za zgrado. Naši denarni zavodi in premožnejši trgovci in obrtniki so obljubili tudi znatne denarne prineske v to svrho. In vkljub temu ne dobi komor nobene vladine odloke. Ban se ne protivi muzeju, tudi ogerski minister ni proti njemu, pa vendar oba ne dovolita, da se utemelji. In zakaj ne? Za to, ker je proti interesom Oggerske, da se stori kaj za Hrvatsko v tem pogledu. Ker stvar ni politične narave, ne da se zabraniti, ali ker ni po volji mažarske vlade, se vendar le ne sme izvesti. In zato molčita ban in minister, samo da se njima ne reče, da sta javna protivnika gmotnega napredka na Hrvatskem. Oggerska vlada se bržkone boji, da bi naš hrvatski muzej mogel naškoditi mažarskemu, ki ima že po celem Balkanu svoje podružnice ter posreduje povsodi, da se roba le iz Oggerske naročuje in kupuje. Ker je Hrvatska v novejšem času v obrtnem pogledu precej napredovala ter ima precej robe za izvoz, boje se Mažari, da bi balkanski narodi rajše kupovali robo hrvatsko nego mažarsko. Mažari pa se boje tudi Hrvatov kot svojih političnih konkurentov na iztoku. Gotovo je, da bi se Slovani na Balkanu gotovo raje posluževali robe sorodnih si Hrvatov nego mažarske, katera je tudi bržkone slabija nego prva. Saj je dobro znano, kak glas ima ta mažarska roba za iztok, ki se že zdavnej protivi uvozi takih slabih izdelkov. Dozda so mogli Mažari tako robo balkanskim narodom tudi vsiljevati, ker so gospodovali tukaj tudi v političnem pogledu. Ali zdaj se je vse zabrnilo, kakor je znano, pa bi moglo biti v kratkem še gorje. V takem položaju tedaj ne kaže Mažarom odpirati Hrvatom pot za trgovino na iztok, nego jih zaustavljati, kar se da. Ker bi utemeljenje muzeja pospešilo trgovinsko občenje s sosednimi balkanskimi narodi, pa tako povzdignilo tudi politični ugled hrvatskega naroda, dočim ga gubi mažarski vsaki dan bolj, naj se zaustavi tako podjetje.

Ni li to zopet dokaz, kako lahkoverni so bili Hrvati, ko so pri sklepanju nagodbe leta 1868 pre-

dali Mažarom upravo vseh gmotnih zadev svoje domovine!

Telegrami.

Dunaj, 3. junija. Pri otvoritvi zborovanja delegacij je cesar govoril tudi z delegatom Klun-om o ljubljanski potresni katastrofi. Cesar je omenil, da se v Ljubljani še vedno ne zida ter da je temu krivo to, ker še ni dovršen mestni regulacijski načrt. Delegat Klun je odgovoril, da se sicer še tu in tam ponavljajo rahli sunki, da pa so prebivalci popolno pomirjeni. Tudi z zidanjem se bo zdaj resno pričelo, ker so pripravljala dela večinoma dovršena. Na to se je poslanec Klun toplo zahvalil cesarju, ker je pooblastil vlado, da je zopet sedaj odločila novo posojilo za poškodovane po potresu, za zgradbo deželnega dvorca in za regulacijske namene ljubljanskega mesta.

Dunaj, 3. junija. Cesar se je pripeljal danes ob štirih zjutraj iz Budimpešte. V državni zbornici je ministerski predsednik grof Badeni predložil načrt zakona glede disciplinarnega postopanja proti državnim uradnikom.

Dunaj, 3. junija. V budgetnem odseku je predlagal poslanec Klun, naj se državno posojilo za Kranjsko začne obrestovati leta 1899 in naj se splačuje 40 let. Ta predlog je bil odklonjen in vsprejet vladni načrt zakona.

Dunaj, 3. junija. V včerajšnji seji klubovih načelnikov, kateri sta prisostvovala ministerski predsednik grof Badeni in finančni minister Bilinski, je večina glasovala za predloge predsednika Chlumeckega, da se reši v sedanjem zasedanju še večje število manjših in nujnih predlog, mej njimi tudi domovinski zakon. Prihodnjo soboto se vsekako vrši zadnja seja v tem zasedanju.

Dunaj, 3. junija. V večerni seji se je razpravljalo o predlogu proračunskega odseka, naj se do jeseni odloži razprava o zboljšanju uradniških plač. Steiner je ostro govoril proti predlogu. Minister Bilinski ga je zagovarjal. Zbornica pa ni mogla sklepati o predlogu, ker so navlašč odšli mnogi poslanci.

Dunaj, 3. junija. „Wiener Ztg.“ javlja: Pravosodni minister je imenoval vodjo zemljiške knjige v Ptuj, Blechschmidta, načelnikom zemljiške knjige pri ljubljanskem deželnem sodišču.

Budimpešta, 3. junija. Poslanska zbornica je rešila v včerajšnji seji brez debate načrt zakona glede preskrbovanja vojaških vdov in sirot, ter nato nadaljevala debato o zakonu glede razsodb v volilnih zadevah.

Pariz, 3. junija. „Agence Havas“ se poroča iz Kaneje, da so sklenile velevali, povabiti grško vlado, naj nasvetuje kretenskem odboru dobro premišljeno in zmerno postopanje.

Berolin, 3. junija. Cesar Viljem je takoj po vsprejemu poročila o grozni nesreči v Moskvi ruskemu carju brzojavno izrazil svoje sožalje.

Rim, 3. junija. „Agencia Stefani“ najodločneje zavrača vest, da bi bilo Rudinijevo ministerstvo vložilo ostavko in bi jo bil kralj vsprejel, ter pravi, da se parlamentarne razmere prav nič niso spremenile.

Rim, 3. junija. V včerajšnji seji je odgovarjal ministerski predsednik Rudini na interpelacijo glede papeževe akcije v prid italijanskih vjetnikov pri kralju Meneliku, ter izjavil, da je sv. Oče postopal v smislu krščanskih čustev in humanitete in ker mu je to velevala naklonjenost cele Italije. Vlada mu izreka tem povodom svojo najtoplejšo zahvalo.

Havana, 3. junija. Vstaši so zagnali bombo v tovorni vlak blizu postaje Sebanella,

vsled česar se je stroj razbil in je ranjenih več mož. Nadalje so vstaši zažgali tri vasi in oropali prebivalce.

Masava, 3. junija. Včeraj so dospeli v italijanski tabor ostali vjetniki iz okolice pri Adui, namreč 3 častniki in 11 mož, ki so vsi ranjeni. Poleg teh se pričakujejo še drugi vjetniki iz raznih pokrajin.

Zobobol olajšujejo

zobne kapljice lekarnja Piccolija v Ljubljani (Dunajska cesta), katere so bile odlikovane z Najvišjim priznanjem Nj. e. in kr. Visokosti prejasne gospé prestolonaslednice-vdove nadvojvodinje

Štefanije.

Steklenica velja 20 kr

126 (50-14) 6

C. kr. priv. zavarovalno društvo

Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Iz poslovnega poročila za 57. poslovno leto (1895), katero se je občnemu zboru dne 30. maja t. l. predložilo, posnamemo sledeče važnejše točke:

Sekcija zavarovanje na življenje sklenila je leta 1895 zavarovalno glavnico v vrednosti gld. 12,490.729.— in letne rente za gld. 33.317.— Zavarovane gotovine je bilo koncem leta 1895 okroglo 80 milijonov glavnice in gld. 215.428.— letne rente. — Premijskih dohodkov bilo je gld. 3,323.880.—; izplačanih je bilo pri zavarovanju na smrt in doživetje gld. 1,621.276.—, razven te svote pa je bilo rezerviranih še gld. 249.800.— za slučajne škode. Premijska rezerva znaša gld. 19,116.992.— in po odbitku vzvratnih zavarovanj čisto gld. 17,737.263.—.

Premijskih dohodkov v oddelku zavarovanje proti elementarnim nezgodam (požarom in poškodbam pri prevoznih) bilo je gld. 7,259.822.—, vzvratna zavarovanja so veljala gld. 3,376.720.—, za škode izplačala se je — odštevši vzvratno zavarovalne deleže — svota gld. 2,342.871.—, rezerva v pokritje škod znaša čisto gl. 350.240.—.

Za odpise pri neprimičninah določila se se je svota gld. 100.000.—, za razpoložno rezervo sekcije zavarovanje na življenje pa se je obrnila tudi svota gld. 100.000.—. Za vsako delnico določila in izplačala se je svota gld. 70.—.

Rezerve znašajo sedaj gld. 22,864.729.—, od teh gld. 19,728.746.— premijske rezerve (in sicer čiste, t. j. po odbitku deleža za vzvratna zavarovanja), gld. 2,622.102.— pridobitne rezerve, in gld. 513.881.— rezerve za kurzne razlike.

Glavni zastopnik za Kranjsko je gosp. **Ivan Perdan,** predsednik trgovske in obrtne zbornice, dež. poslanec, posestnik in veletržec v Ljubljani.

Umrli so:

1. junija. Marija Malenšek, izvoščeka žena, 64 let, Stari trg 7, plućnica.
2. junija. Barbara Oswald, zasebnica, 23 let, Kongresni trg 1, sušica. — Anton Plestenjak, delavčev sin, 1 dan, Kladezne ulice 10, oslabljenje.

Tržne cene v Ljubljani

dne 3. junija.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st. . . .	7 90	Špeh povojen, kgr. . .	— 70
Rež, „ „	7 —	Surovo maslo, „ . . .	— 84
Ječmen, „ „	6 50	Jajce, jedno „	— 26
Oves, „ „	7 —	Mleko, liter „	— 10
Ajda, „ „	7 50	Goveje meso, kgr. . . .	— 64
Proso, „ „	7 —	Telečje „ „	— 62
Koruz, „ „	5 50	Svinjsko „ „	— 66
Krompir, „ „	2 80	Kostrunovo „ „	— 40
Leča, „ „	10 —	Piščanec „ „	— 68
Grah, „ „	12 —	Golob „ „	— 18
Fižol, „ „	10 —	Seno, 100 kgr. „	2 50
Maslo, „ „	— 94	Slama, 100 „ „	2 40
Mast, „ „	— 70	Drva trda, 4 kub. m. . .	6 50
Špeh svež, „ „	— 60	„ mehka, 4 „ „	4 60

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
2	9. zvečer	735.1	15.4	sr. zah.	skoro jasno	
3	7. zjutraj	734.4	11.8	sl. vzh.	skoro jasno	0.0
	2. popol.	734.8	19.0	sr. jzah.	oblačno	
Srednja včerajšnja temperatura 16.4° in za 0.2° nad normalom.						

Vsebina 11. zvezka 1896:

1. Knez Ludevit. Zložil A. Hribar. V Svetovitojem gaju. — Pri studenca. — Pastirji. — Pobratimija. 2. Najmlajši mojster. (Povest iz l. 1608.) Spisal Velimir. (Dalje.) 3. Materina obluba. (Povest.) Spisal Dobrávec. (Dalje.) 4. Vzori in boji. Po prijateljevih pismih priobčil Jož. Ošaben. (Dalje.) 5. Ptuj. (Krajepisno-zgodovinska črtica.) Spisal o. H. Salamun. (Dalje.) 6. Umetnost in oltar. (Črtica iz cerkvene umetnosti.) Spisal J. Somrak. (Dalje.) 7. Razne stvari. — Na platnecah: Socijalni pomenki. (Dalje.) Slike: 1. V rožniku. 2. Renesanski oltar sv. Barbare pri Konjicah. 3. Notranja stran Izveličarjevih vrat v Moskvi. 4. Rdeči trg v Moskvi. 5. Klicer pri kronanju. 6. Klicarji naznanjajo kronanje. 7. Ruske carske insignije.

Pri nizki ceni.

Radi pomanjkanja prostora prodajam naj-novejše vrste

slamnike kakor tudi **klobuke**

po tovarniški ceni. 414 3-1

Ignacij Žargi.

Pri nizki ceni.

Lepo stanovanje

s štirimi sobami in pritliklinami oddati je s 1. avgustom v II. nadstropju hiše kamnoseka Alojzija Vodnika v Kolodvorskih ulicah. 388 3

„SIČARA“.

Za jedno lečenje (Trinkkur) zadostuje 1 zaboj z 36 litri, cena 33 kron franco štacija Slavovski Šamac. Naslov: Sičara-uprava, pošta Modrič (Bosna). (397 33-3)

Pridna štacunska prodajalka,

zmožna tudi v šivariji, se sprejme. — Več pové upravnistvo tega lista. 415 3-1

Marljivega, zanesljivega in spretnega

akvizitêrja

sprejme v službo zavarovalno društvo „Unio Catholica“.

Lastnoročno pisane prošnje sprejema glavni zastop „Unio Catholica“ v Ljubljani. 402 2-2

Tovarniška zaloga 248 20-10

šivalnih strojev in pristojev za vozarenje

Iv. Jax v Ljubljani, Dunajska

cesta štev. 13

priporoča kot najboljši pristoj za vozarenje na daljavo

„Dürkopp-Diana“

Katalogi zastoj in franko.

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz
Nr. 11, Parterre

Cement, železniške šine, traverze,

vsakovrstno železo za vezi, strešni papir, cinkasti in pocinkano ploščevino, storje za obijanje stropov, samokolnice, vsakovrstno kovanje za okna in vrata, sploh vse, kar se pri stavbah potrebuje,

priporoča po zelo znižanih cenah

Andrej Druškovič, trgovec z železnino
Glavni trg 9/10. Ljubljana. Glavni trg 9/10.

Najboljše, svetovno
črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje
obuvalo lepo temno-črno se
lesketajoče in si je želi
ohraniti trpežno, kupi naj
edino le

Fernolendtovo
črnilo za čevlje

c. kr. priv. tovarne,
ustanovljene na Dunaji.
leta 1832

Povsod v zalogi.

Radi mnogih malovrednih ponarejanj pazi naj
se natančno na moje ime: **St. Fernolendt**.

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svitla naravna crme za svitlo usnjato obuvalo in pisni pečatni vosek. 33 52-21

Stanarinske
knjižice

za stranke

z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razporedbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v

Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Kovert s firmo

vizitnice in

trgovske račune

priporoča

Katol. tiskarna

v Ljubljani.

Velika zaloga stavbinskega materijala.

F.P. VIDIC & Comp. v Ljubljani

ponujajo po najnižjih cenah

Zarezane strešnike (Strangfalzriegel), najbolj in najceneje kritje streh.

Lončene peči in štedilna ognjišča iz lastne tovarne, kakor tudi

Česke peči.

Nastavke za dimnike in

(Steinzeug) za vodovode, stranišča itd. **cevi iz kamenine.**

Šamotne ali mozajik plošče in plošče iz Portland-cementa za tikanje cerkva, hodnikov, trotoarjev itd.

Roman-Cement.

Portland-Cement iz tovarne na Dorjem.

Ognju protivno opeko in plošče.

Strešno lepico (Dachpappe) ter vse v stavbino stroko spadajoče predmete.

Trstne storje in karbolinej.

Najnižje cene. (265 30-18)

Sidro
Liniment. Capsici comp.

18-12 z lekarne Richter-jeve v Pragi 296

priznana izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobili posodica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zahteva naj se to sploh priljubljeno domače zdravilo kar kratko kot 726 70-50

Richter-jev liniment s „sidro“

ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah z znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna

pri zlatem levu v Pragi.

Razglas.

Ker se počne žetev, **c. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradcu** vse p. n. gospode kmetovalce uljudno opozoruje, da zavaruje ona zraven hiš in vsakterega pohištva, strojev, živine itd. tudi

pridelke na njivah in senožetih zoper požar

po mogočno ugodnih pogodbah.

Dotična vprašanja se uljudno vselej razjasnijo v zavarovalničnih pisarnah (**Gradeo, Herrengasse št. 18 in 20**), pri zastopništvu v Ljubljani (pisarna v društveni hiši na **Marije Terezije cesti št. 2 pritlično tik veže**), kakor tudi pri vsakem okrajnem zastopniku, kjer se tudi zavarovalne ponudbe sprejemajo.

C. kr. priv. vzajemna zavarovalnica zoper požar v Gradcu.

(Ponatis se ne plača.)

386 1-1

Dunajska borza.

Dne 2. junija.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 35 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 30 „
Avstrijska zlata renta 4%	122 „ 60 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 20 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 50 „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	98 „ 80 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	971 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	347 „ 75 „
London vista	119 „ 95 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 72 1/2 „
20 mark	11 „ 74 „
20 frankov (napoleonador)	9 „ 52 „
Italijanski bankovci	44 „ 50 „
C. kr. cekini	5 „ 65 „

Dne 1. junija.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	143 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	155 „ 25 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	— „ — „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ — „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	137 „ 75 „
Dunavske vravnave srečke 5%	126 „ — „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 „ — „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 50 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 15 „
Priporočene obveznice državne železnice	221 „ 50 „
južne železnice 3%	166 „ 70 „
južne železnice 5%	129 „ 75 „
dolenjskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	197 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	139 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „ — „
Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	70 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	61 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ 75 „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	153 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3377 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	420 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	92 „ 75 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	61 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	77 „ — „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	159 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ 25 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zgube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka.
Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.